

Název opatření:

Fond mobility a vazba na parkovací politiku

Zdroj: Vilnius (<https://vilnius.lt/naujienos/is-automobiliu-stovejimo-rinkliavos-surinkti-10-mln-euru-sugris-vilnieciam>)

Obrázek říká, že „Z parkovacích poplatků vybraných 10 mil. eur se vrátí obyvatelům Vilnius“.

Popis opatření:

Fond mobility je samostatný fond, do něhož plynou výnosy z parkovacích poplatků a případně další výnosy z využívání silniční infrastruktury či motorové dopravy. Fond mobility pak slouží k transparentnímu financování opatření na podporu udržitelné mobility. Smyslem fondu mobility je učinit parkovací poplatky a další zpoplatnění motorové dopravy a silniční infrastruktury přijatelnější, protože je zřejmé a jednoznačné, že vybrané parkovací poplatky jsou využity na podporu udržitelné mobility.“

Cílem je naplnit a využít tento postup se všemi jeho výhodami:

parkovné → fond mobility → investice zpět do města a udržitelné dopravy.

V čem opatření městu a jeho obyvatelům pomáhá:

- Vrací část výnosů z parkování zpět do mobility města.
- Financuje nejen parkování, ale také pěší, cyklistickou a veřejnou dopravu.
- Zvyšuje bezpečnost dopravy – např. přechody, bezpečné cesty do škol či K+R.
- Zlepšuje dostupnost veřejné dopravy – např. úpravy a bezbariérový přístup k zastávkám.
- Podporuje kvalitnější veřejný prostor a dopravní infrastrukturu.
- Umožňuje dlouhodobě financovat opatření udržitelné mobility.
- Pro obyvatele vytváří přímou vazbu: „*poplatek za parkování → lepší podmínky pro pohyb po městě*“.

V Brně je tento princip přímo zakotven ve Statutu Fondu mobility:

<https://www.parkovanivbrne.cz/uploads/users/Statut%20FM%20od%201.7.2025.pdf>

Mezi financovaná opatření patří mimo jiné cyklistika, bezpečné přechody a cesty do škol, bezbariérovost, přístupnost zastávek MHD a elektromobilita. Více viz níže Příklady dobré praxe.

Inovační aspekty – kontext SMART City:

Opatření představuje moderní přístup k městské mobilitě založený na propojení parkovací politiky s podporou udržitelné mobility, konsolidaci příjmů z dopravy a externalizaci nákladů z dopravy:

- **Nový finanční mechanismus** – propojuje příjmy z regulace parkování s investicemi do mobility.
- **„Parkovné se vrací do města“** – vytváří viditelnou vazbu mezi poplatkem a zlepšením dopravních služeb.
- **Investice napříč druhy dopravy** – finance nejsou určeny pouze na parkování, ale také na pěší, cyklistickou a veřejnou dopravu, bezpečnost či bezbariérovost.
- **Podpora inovativních řešení** – fond může financovat např. elektromobilitu, nové dopravní služby nebo chytré dopravní projekty.
- **Propojení regulace a investic** – parkovací politika není pouze nástrojem regulace automobilové dopravy, ale současně zdrojem financování změny mobility.
- **Podpora dlouhodobé změny dopravního chování** – omezení a zpoplatnění parkování je doprovázeno zlepšováním alternativ k autu.

Podle principů Smart City:

1. SMART GOVERNANCE

→ město aktivně řídí mobilitu prostřednictvím ekonomických nástrojů a cílených investic.

2. DATA & EVIDENCE

→ parkovací systém poskytuje data o využívání prostoru a umožňuje lépe nastavovat regulaci a investice.

3. SMART FINANCING

→ inovativní je samotný mechanismus „**revenue → reinvestment**“: příjmy z dopravní regulace se systematicky vracejí do mobility.

4. INTEGRATED MOBILITY

→ finance podporují celý ekosystém mobility, nikoli pouze automobilovou dopravu.

V Brně je vazba na Smart City dokonce **explicitně potvrzena**: město získalo za svůj Fond mobility zvláštní ocenění ve studii **PwC Smart Cities Mobility Index**, právě za způsob financování inteligentní, udržitelné a bezpečné mobility.

A evropský projekt **PARK4SUMP** jde stejným směrem: doporučuje integrovat parkovací politiku do SUMP, využívat výnosy z parkování pro udržitelnou mobilitu a současně využívat technologické inovace, jako jsou senzory, automatizovaná kontrola nebo mobilní aplikace.

Fond mobility mění parkovací politiku z pouhého nástroje regulace na nástroj strategického řízení a financování chytré a udržitelné mobility.

Příklady dobré praxe:

ČESKO / Brno – Fond mobility – asi nejlepší český příklad fondu mobility

- **Příjmy**: především rezidentní, abonentní a návštěvnické parkování + některé pokuty.
- **Využití**: nejen parkování (parkovací domy a plochy, parkoviště typu P+R, P+G), ale také **cyklistika, bezpečné cesty do škol (včetně K+R), kampaně bezpečnosti účastníků silničního provozu, přechody, bezbariérovost, přístupnost zastávek MHD, elektromobilita** apod.
- O fond se stará Odbor dopravy Magistrátu města Brna. Na rozhodovacích procesech ohledně fondu se pak podílí jeho komise, Rada města Brna a městské zastupitelstvo.
- Statut Fondu mobility a jeho fungování je zveřejněn zde: <https://www.parkovanivbrne.cz/uploads/users/Statut%20FM%20od%201.7.2025.pdf>
- **Inovace**: město vytváří přímou vazbu „**regulace parkování → příjem → investice do mobility**“.

Zdroj: <https://www.parkovanivbrne.cz/fond-mobility>

RAKOUSKO / Vídeň – výnosy z parkování pro veřejnou dopravu

Vídeň má velmi dobře nastavený princip **účelového využití příjmů z parkovací politiky**.

Výnosy z parkovacího managementu jsou určeny na:

- infrastrukturu veřejné dopravy,
- bezpečnost dopravy,
- P+R,
- parkovací domy,
- cyklistickou infrastrukturu.

Vídeňský fond je velmi dobrým příkladem pro argument, že **parkovací politika může financovat alternativy k automobilu**, nikoliv pouze další parkovací místa. Více viz: <https://www.wien.gv.at/en/transportation/parking-fees>

Velká Británie / Nottingham – Workplace Parking Levy

Nottingham je trochu jiný, ale **velmi inspirativní model**.

Zdroj: <https://www.nottinghamcity.gov.uk/>

Město vybírá poplatek od zaměstnavatelů, kteří poskytují zaměstnancům větší počet parkovacích míst. Všechny získané prostředky musí být investovány do místní dopravy.

Finance byly použity například na:

- rozšíření tramvajové sítě,
- rekonstrukci železničního nádraží,
- autobusovou dopravu,
- elektrobusy a další udržitelnou dopravu.

Od zavedení systému v roce 2012 získal Nottingham z Workplace Parking Levy přibližně **108 mil. GBP**. Více na: <https://www.nottinghamcity.gov.uk/media/rqmnbl5i/annual-report-2023-2024.pdf>

Nottingham je **mimořádně silným příkladem pro Smart City**, protože nejde jen o „výběr poplatku“, ale o vytvoření **stabilního lokálního zdroje financování transformace mobility, kdy nejde jen o klasické zpoplatnění veřejného parkování – ale i o poplatek za parkovací místa poskytovaná zaměstnavateli.**

Nizozemsko / Mobility Benefit Districts (MBD) – příjmy zůstávají v dané čtvrti

Koncept **Mobility Benefit Districts (MBD)** je založený na myšlence, že **příjmy z parkování v určité lokalitě se vracejí přímo do této lokality** na zlepšení alternativní mobility a veřejného prostoru, což je ještě zajímavější model. Tato praxe je zaváděna na základě odborné studie (Shoup, 2023), kdy bylo ukázáno v newyorské lokalitě Manhattan Upper West Side, že výběr parkovacích poplatků z dosud nezaplatněných parkovacích míst na ulici podle tržních cen by vedlo ke snížení emisí oxidu uhličitého o 22 tun na jeden blok ročně a zároveň by přineslo nejméně 1 025 USD na domácnost ročně na zlepšení veřejných služeb.

Amsterdam – Mobility Fund na principu MBD

- Jen přibližně **čtvrtina příjmů z uličního parkování** směřuje do **centrálního fondu mobility města**.
- Další část příjmů směřuje do **fondů mobility jednotlivých městských částí**.
- Fond byl vytvořen už na počátku 90. let.
- Peníze se využívají na **cyklistickou infrastrukturu, veřejnou dopravu a bezpečnost dopravy**. Přibližně **30 % prostředků** centrálního fondu jde na cyklistické projekty, **18 % na veřejnou dopravu a 13 % na bezpečnost dopravy**.

Aspern Seestadt (Viedeň) – Mobility Fund čistě na principu MBD

Jde o rozsáhlou **nově vznikající městskou čtvrť**, která je koncipována jako příklad udržitelného a multimodálního městského rozvoje. Velký důraz je zde kladen na:

- **veřejnou dopravu** – zejména metro U2,
- **pěší a cyklistickou dopravu**,
- **bike-sharing a cargo bikes**,
- **car-sharing**,
- **regulaci parkování**,
- **kvalitní veřejný prostor**,
- **propojení různých způsobů dopravy**.

Funguje zde **lokální fond mobility na úrovni čtvrti**, financovaný z parkovacích poplatků a využívaný například na bike-sharing, e-bike, cargo-bike a car-sharing.

Zdroj: Aspern Seestadt, © Luiza Puiu / Daniel Hawelka.

Princip:

Parkovací poplatek → lokální fond pro Mobility Benefit District → zlepšení mobility a veřejného prostoru přímo v dané čtvrti.

Další užitečné zdroje informací:

- Ministerstvo dopravy ČR: <https://md.gov.cz/getattachment/Uzitecne-odkazy/Udrzitelna-mobilita/Mestska-a-aktivni-mobilita/Metodiky/METODIKA-PARKOVANI.pdf>
- Projekt PARK4SUMP: <https://park4sump.eu/>
- Studie MBD: Shoup, D. (2023). Parking Benefit Districts. *Journal of Planning Education and Research*, 2024, Vol. 44(4), 2154–2166 <https://doi.org/10.1177/0739456X221141317>
- Karta opatření k tomuto tématu z modelu PLUMM (Plánovač Udržitelné Městské Mobility) – tým Doprava a Mobilita UJEP: [Fond mobility a parkování](#)